

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Storkens förskola

Giltighetstid: 2022-12-01 – 2023-11-30

Ansvarig rektor: Lena Sjögren

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

På Storkens förskola arbetar vi för en god atmosfär och ett tillåtande klimat som främjar öppna diskussioner. Vi tar bestämt avstånd från alla tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling. På vår förskola ska alla barn känna sig trygga och vara respekterade av andra barn och vuxna samt känna glädje över att vistas på vår förskola. Vi ska ge barnen förutsättningar att utveckla empati och självkänsla.

Alla barn ska känna sig lika mycket värda och vi ska erbjuda en inkluderande lärmiljö som är tillgänglig för alla barn där barnen får uppleva delaktighet och gemenskap. Inget barn ska känna sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad. Vi har ett gott samarbete med föräldrarna.

Vi har återkommande aktiviteter med hela förskolan för att skapa en gemenskap med alla barn och pedagoger. ”Alla barn är allas barn” här på Storkens förskola.

Alla barn, föräldrar och pedagoger ska känna sig välkomna till vår förskola. Vi är intresserade och nyfikna på olikheter för att lära oss av varandra

3. Kartläggning av riskområden

Var är vi?

Undervisningen i förskolan ska spegla mångfalden i vårt samhälle. Material utifrån mångfaldsperspektivet har köpts in utifrån behov och önskemål riktat mot den åldersgrupp som finns på avdelningarna.

Böcker: (familjekonstellationer, olika kulturer och levnadssätt)

Dockor: (hudfärg, kön, funktionsvariation)

Pussel: (olika kulturella högtider)

Yrkesutklädningskläder

Mångfaldsfigurer: (hudfärg, funktionsvariation, kläder, yrken)

Har vi använt de inköpta böckerna i ämnet? Har materialet funnits tillgängligt? Har vi använt det i planerad undervisning? Har barnen använt det i spontan undervisning? Blev det någon diskussion/reflektion där vi samtalat om något? Har vi sett någon förändring i barnens lek utifrån detta?

4. Mål för arbetet

Vart ska vi?

I den spontana och planerade undervisningen utveckla barnens kunskaper och erfarenheter utifrån ett mångfaldsperspektiv.

5. Handlingsplan

Hur gör vi?

Erbjuda barnen ett varierat utbud av mångfaldsmaterial i den dagliga verksamheten.

Den inköpta litteraturen placeras på en hylla märkt mångfald i biblioteket. Vi använder böcker på polyglutt som ett komplement för att belysa mångfald och allas lika värde.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Hur blev det?

Mångfaldsmaterialet som inhandlats har använts både i planerad undervisning och i spontana aktiviteter. Det skiljer sig till viss del åt hur materialet har använts utifrån de åldersgrupper som finns på avdelningarna. Några avdelningar har fått vänta länge på materialet och planerar att introducera det i verksamheten under höstterminen.

Böckerna har lästs både spontant och i planerade situationer som t.ex. läsgrupper. Några böcker har funnits tillgängliga för barnen att läsa och titta i under hela dagen. Samtalens innehåll har bl.a. handlat om olika familjekonstellationer, vilket barnen inte har värderat utan konstaterat att det kan se olika ut.

De olika yrkeskläderna har funnits tillgängligt under hela dagen och har använts flitigt av barnen i olika rollerkar.

Figurer med funktionsvariationer har varit ett uppskattat material som bidragit till samtal om olikheter, allas lika värde och hur vi bemöter varandra i den dagliga verksamheten.

Pussel med olika kulturella högtider och firanden utifrån ett mångfaldsperspektiv har funnits tillgängligt för barnen i anslutning till när högtiderna infaller.

7. Barns delaktighet i arbetet

En specifik bok om blindhet väckte funderingar och intresse hos barnen som tog sig uttryck i leken. En annan intressant reflektion som pedagogerna uppmärksammades i barnens diskussioner handlade om kläder – kan pojkar ha samma kläder som flickor?

Pedagogerna upplever att materialet har bidragit till att leken och samspelet i gruppen har utvecklats. De har även observerat att barnen använder materialet utan särskiljning av figurers yttre attribut. Detsamma gäller för lek med större dockor – aktiviteten styrs av lekens innehåll och inte av materialets olika utformning.

8. Rutiner för akuta situationer (förslag)

Rutiner när elev kränker elev:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar avdelningens pedagog.
- Pedagogerna kontaktar omgående rektor.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan/Förskolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan/Förskolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/Förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.